

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Ondřejem Růžičkou ve věci žalobce: **R. D.**, nar. **██████████**, bytem **██████████**, zast. JUDr. Milanem Zápotočným, advokátem, se sídlem Jihlava, Telečská 7, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o náhradu nemajetkové újmy,

t a k t o :

- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku ve výši 65.625,-Kč a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žaloba, aby žalovaný zaplatil žalobci částku ve výši 41.875,-Kč, se zamítá.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8228 Kč k rukám právního zástupce žalobce JUDr. Milana Zápotočného, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou doručenou zdejšímu soudu 30.11.2015 domáhá po žalované náhrady nemajetkové újmy s odůvodněním, že dne 14.12.2007 podal zástupce žalobce k Okresnímu soudu v Jihlavě, která byla vedena pod sp.zn. 12 C 159/2007, dále popsal průběh tohoto řízení s tím, že teprve po tři čtvrtě roce od podání žaloby proběhlo první

jednání, to bylo odročeno na neurčito, následně byl dne 24.3.2010 po dvou letech a třech měsících od podání žaloby vyhlášen rozsudek jménem republiky. Proti tomu podal žalovaný odvolání, odvolací soud usnesením ze dne 3.8.2010 rozsudek soudu I.stupně zrušil, ve věci bylo dále pokračováno tak, že následovalo rozhodování o procesním nástupnictví a další rozsudek dne 26.3.2014. Proti tomu dne 24.4.2014 podal žalobce další odvolání, odvolací soud rozhodl dne 18.12.2015 tak, že rozsudek zrušil a řízení zastavil. Soudní řízení trpělo průtahy, která je příčinnou nepřiměřené délky řízení přesahující 7 let. Došlo k porušení zákonem stanoveného práva na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Z téměř 7 let trvajících řízení po dobu více než dvou třetin nebyly soudem činy žádné úkony, řízení bylo neúměrně prodlužováno. Žalobce odkázal na stanovisko Nejvyššího soudu Cpjn 206/2010 s tím, že žalobce požaduje částku 15.000,- Kč za jeden rok trvání řízení. Celkem 107.500,-Kč.

Žalovaná učinila nesporným uplatnění nároku. Žalovaná žádosti nevyhověla, popsala průběh řízení s tím, že to bylo zahájeno 14.12.2007. K jeho ukončení došlo 18.2.2015 pro zpětvzetí žaloby. Usnesení nabylo právní moci 19.3.2015. V předmětné věci bylo shledáno, že došlo k průtahům na straně soudů, jedná se konkrétně o období mezi červencem 2012 a říjnem 2013. Celková délka řízení činila 7 let a 3 měsíce. Nedošlo však k nesprávnému úřednímu postupu, celková délka řízení je hodnocena vzhledem ke složitosti řízení jako přiměřená, ačkoliv v řízení došlo k jednomu průtahy, řízení je na místě označit jako do jisté míry složitě. V řízení rozhodovaly dvě soudní instance, přičemž meritorně obě hned dvakrát. Soud se musel vypořádat s četnými důkazními návrhy žalobce, v šetření byl zdravotní stav žalovaného. Řízení bylo rovněž na návrh obou stran přerušeno, pro mimosoudní jednání. Byla řešena otázka procesního nástupnictví, která se dostala až k odvolací instanci, kde byla právě k výše uvedenému průtahy na straně soudu. Mimo tento průtah byla činnost soudu plynulá, bez větších prodlev mezi jednotlivými úkony.

Soud ve věci postupoval dle ust. § 115a osř.

Soud má za prokázaný průběh řízení ze spisu 12 C 159/2007 Okresního soudu v Jihlavě tak, že dne 14.12.2007 podal žalobce v procesním postavení žalobce žalobu o 289.031,-Kč. Následně byl žalobce vyzván, aby zaplatil soudní poplatek, ten byl zaplacen dne 2.1.2008. Dne 15.1.2008 bylo žalovanému doručeno vyjádření, aby se vyjádřil k žalobě, ten se vyjadřuje dne 11.2.2008. Dne 18.3.2008 zasílá repliku jen právní zástupce žalobce a následně dne 6.5.2008 včetně dalších důkazů. Na den 23.7.2008 je nařízeno jednání s tím, že právní zástupce dne 9.7.2008 žádá o odročení jednání. Nově je nařízeno jednání na den 20.8.2008. Je to opět žalobce, kdo žádá o odročení jednání a žádá o zařazení jednání na zářijový termín. Dne 17.9.2008 proběhlo ve věci jednání, to bylo následně odročeno na neurčito za účelem výslechu žalobce a vyžádání lékařské zprávy, lékařská zpráva byla vyžádána 15.10.2008. Následně došlo ke sdělení týkající se svědecké výpovědi dne 7.11.2008. Jednání bylo nařízeno na den 14.1.2009. Na tomto jednání proběhly výslechy svědků, bylo odročeno na neurčito za účelem výslechu dalších svědků a doplnění žaloby. K doplnění žaloby došlo dne 23.2.2009, jednání bylo nařízeno na den 25.3.2009. Na tomto jednání došlo k výslechu dalších svědků, bylo odročeno za účelem doplnění skutkových tvrzení a navržení důkazů. V průběhu dubna a května docházelo ke sdělování procesních stanovisek, zasílání důkazů. Jednání bylo potom nařízeno na dne 14.10.2009. Na tomto jednání bylo

další odročeno na neurčito za účelem vyžádání lékařské zprávy, následně bylo nařízeno jednání na den 17.3.2010. Na tomto jednání došlo k vyhlášení rozsudku, ve kterém byl žalovaný povinen zaplatit žalobci žalovanou částku. Proti tomu 9.4.2010 bylo podáno odvolání, dne 18.5.2010 byl složen soudní poplatek za odvolání. Dne 21.5.2010 bylo doručeno soudu odůvodnění odvolání žalovaného. Dne 21.6.2010 došlo vyjádření k odvolání. Krajský soud v Brně rozsudek soudu I. stupně zrušil a vrátil usnesení čj. 54 Co 652/2010-254 ze dne 3.8.2010. Ze strany soudu byli účastníci soudu vyzváni k doplnění tvrzení. K doplnění ze strany žalobce došlo dne 29.10.2010. Nově byl vyzván žalobce usnesením ze dne 8.11.2010 čj. 12 C 159/2007-266, následně došlo k doplnění, to bylo rozesláno právnímu zástupci žalovaného a na den 24.8.2011 bylo nařízeno jednání. Právní zástupce žalované žádá o odročení jednání dne 18.8.2011, jednání bylo odročeno na 16.11.2011, toho dne jednání proběhlo a došlo k přerušení řízení podle ustanovení § 110 osř s tím, že oba účastníci s tímto souhlasili. Dne 7.12.2011 navrhuje žalovaný, aby ve věci bylo dále jednáno, neboť žalobce nepředložil žádnou představu o mimosoudním vyřešení sporu. Dne 20.12.2012 byl vyzván právní zástupce žalobce k vyjádření, ten dne 10.2.2012 žádá o prodloužení lhůty k vyjádření. Dne 20.3.2012 právní zástupce žalovaného urguje nařízení jednání, jednání bylo nařízeno na den 30.5.2012, na straně žalobce došlo k procesnímu nástupnictví, které bylo uplatněno dne 24.5.2012. Okresní soud v Jihlavě připustil změnu na straně žalobce, proti tomu dne 7.6.2012 podal právní zástupce žalovaného odvolání. Usnesením KS v Brně čj. 54 Co 732/2012-328 bylo usnesení změněno tak, že návrh na záměnu účastníků na straně žalobce byl zamítnut. Další jednání proběhlo dne 26.3.2014, na něm byl vyhlášen rozsudek, kterým byla žaloba zamítnuta a žalobci bylo uloženo, aby žalovanému zaplatil náhradu nákladů řízení. Proti tomu podal žalobce odvolání ze dne 24.4.2014, věc byla předložena dne 19.6.2014 Krajskému soudu v Brně, následně bylo nařízeno jednání na den 18.2.2015. Právní zástupce žalobce požádal o odročení jednání, jednání odročeno nebylo, proběhlo dne 18.2.2015. Následně byl usnesením KS v Brně čj. 54 Co 653/2014-361 rozsudek soudu I. stupně zrušen a věc byla zastavena z důvodu zpětvzetí žaloby. Rozhodnutí nabylo právní moci 19.3.2015.

Podle ust. § 1 zákona 82/1998 Sb. (zákon), stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu způsobenou při výkonu státní moci.

Podle ust. § 5 písm. a), b) zákona stát odpovídá za podmínek zákonem stanovených za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, a za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem.

Podle ust. § 13 odst. 1 zákona stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinností učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinností učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.

Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit.

ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Podle odst. 3 cit. ust. v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, postupu orgánů veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného.

Možnost odškodnění za nemajetkovou újmu vzniklou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem byl do právního řádu České republiky zakotven novelou zákona č. 82/1998 Sb., s účinností od 27.4.2006 (§ 31a zákona). Byl tak naplněn závazek vyplývající z č. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle čl. 6 odst. 1 věta první Úmluvy má každý právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Podle čl. 41 Úmluvy, jestliže Soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené Vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přiznává Soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění. Smyslem novely bylo přesunout rozhodování o náhradě nemajetkové újmy vzniklé porušením práva garantovaného čl. 6 odst. 1 Úmluvy z Evropského soudu pro lidská práva na vnitrostátní úroveň. Toto je obsaženo i v důvodové zprávě k čl. II zákona č. 160/2006 Sb. Z uvedených důvodů, má-li soud odškodňovat na vnitrostátní úrovni nemajetkovou újmu vzniklou porušením práva zakotveného již Úmluvou, jeho rozhodování vychází z kritérií ustavených judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, a to tak aby výklad pojmu *přiměřenosti lhůty* k projednání a rozhodnutí věci odpovídal výkladu podávanému ESLP.

Soud se tak zabýval délkou řízení ve smyslu judikatury ESLP s tím, že tato je nepřiměřená tehdy, neodpovídá-li složitosti, skutkové a právní náročnosti projednávané věci a zároveň tkví v příčinách vycházejících z působení státu (tj. soudu) v projednávané věci, nikoliv stěžovatele, příp. od něj odlišných účastníků řízení. Soud posuzoval řízení s přihlédnutím ke všem okolnostem jako celek (rozsudek Soudu ve věci Slezák a ostatní proti České republice ze dne 11.10.2005, § 36). I v řízení, v němž soud činil úkony v přiměřených lhůtách a jeho postup byl plynulý, lze konstatovat porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě tehdy, když se s přihlédnutím ke všem okolnostem celková doba řízení přesto jeví nepřiměřeně dlouhou (viz rozsudek ESLP ve věci Kubizňáková proti České republice ze dne 21.6.2005, z něž plyne, že celkovou délku doby řízení nelze zdůvodňovat mj. opakovaným meritorním rozhodováním soudů, pokud byla rozhodnutí soudu nižší instance rušena soudy vyšších instancí pro pochybení, jenž jim byla vytýkána). Do celkové doby řízení pak soud započítává i řízení o dovolání a rovněž řízení o ústavní stížnosti (viz Houfová proti České republice). Z judikatury Soudu plyne, že porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě lze konstatovat, jak již shora vyloženo, i v průběhu dosud

neskončeného řízení, je-li zjevné, že již jeho dosavadní délka není vzhledem k okolnostem případu přiměřená.

Soud má skutkový stav věci za prokázaný shodně s průběhem řízení vedeném u Okresního soudu v Jihlavě pod sp.zn. 12 C 159/2007.

Po právní stránce se soud zabýval skutečností, zda-li ve shora uvedeném řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu dle ustanovení § 13 zákona 82/98 Sb. spočívajícího v porušení práva žalobce na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Řízení pro žalobce započalo podáním žaloby a to dne 14.12.2007, pravomocně bylo ukončeno dne 19.3.2015. Řízení tak trvalo pro žalobce celkem 7 let a 3 měsíce. Řízení proběhlo opakovaně na dvou stupních soudní soustavy. Dvakrát ve věci samé a jedenkrát i v rámci procesního rozhodování týkající se procesního nástupnictví. Ve věci proběhlo značné množství jednání. Ve věci byly shledány i průtahy ze strany soudu. Soud následně dospěl k závěru, že co se týká celkové délky řízení, tato je již délkou nepřiměřenou. Soud se tak neztotožnil s postojem žalované v tom směru, že se jedná o délku řízení, která vzhledem ke všem okolnostem je ještě přiměřená. Co se právě týká jednotlivých okolností případu, na základě kterých soud dospěl k závěru, že délka řízení již nepřiměřená fakticky je, soud uvádí, že ve věci byly jednak shledány poměrně podstatné průtahy a to zejména od května 2012 do října 2013, kdy ve věci nebyly činěny žádné úkony, nicméně i v předchozím období uvedeného řízení se dá konstatovat, že soud nepostupoval zcela plynule, nepostupoval úkony směřujícími přímo k vyřízení věci. Soud k tomu dospěl zejména na základě skutečnosti, že jednání byla odročována na neurčito, s tím, že další jednání bylo nařízeno teprve s odstupem několika měsíců, aniž by však tyto měsíce byly jakkoliv formálně využity k postupu soudu k rozhodnutí ve věci samé. Stejně tak je nutné přihlídnout ke skutečnosti, že první rozsudek soudu I.stupně byl ze strany odvolacího soudu jako nesprávný na nesprávném právním posouzení zrušen. Soudu I.stupně bylo uloženo, aby ve věci dále postupoval, bylo soudu uloženo, aby vyzval k doplnění tvrzení a odstranění rozporů, kterou žaloba trpí. Dále poučil soudkyni I. stupně o tom, jak by žaloba měla vypadat a co je nutné také ve věci zkoumat. Ze strany soudu I.stupně následně bylo postupováno, ve věci došlo k změně procesního nástupnictví, který soud I.stupně připustil na straně žalobce, nicméně k odvolání žalovaného odvolací soud toto rozhodnutí změnil s tím, že není možné z formálních důvodů, aby na straně žalobce došlo k záměně účastníků. A to vzhledem k osobě nového vstupujícího do řízení, která není způsobilá vůbec do řízení vstoupit. Soud se v tomto případě domnívá, že i k tomuto je nutné také přihlídnout, neboť soud I.stupně vůbec neměl shora uvedené usnesení ohledně připuštění záměny na strany žalobců připouštět. Soud tak dospěl k závěru, že délka řízení, která proběhla na dvou stupních soudní soustavy je již délkou nepřiměřenou. Dále se soud zabýval parametry dle ustanovení § 31a odst. 3 zákona 82/98 Sb. a stanoviska Nejvyššího soudu ČR Cpjn 206/2010, soud dospěl k závěru, že je nutné i procentuálně moderovat uvedenou částku.

Soud dospěl k závěru, že je na místě odškodnění v penězích, neboť forma konstatování porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě není dostatečným zadostiučiněním, není dostatečně účinným prostředkem nápravy. Soud přistoupil na odškodnění v penězích v částce 15.000,-Kč za jeden rok trvání řízení, za první dva roky

částkou poloviční a to i dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1320/2011, které moderuje rozmezí v částce 15.0000 až 20.000,-Kč za jeden rok trvání řízení. Soud dospěl k závěru, že délka řízení přesahující 7 let není délkou extrémně dlouhou a je možné tak použít částku 15.000,-Kč za jeden rok trvání řízení, která je částkou schopnou odškodnit objektivně vzniklou nemajetkovou újmu. Soud tak dospěl k částce za 7 let a 3 měsíce 93.750,-Kč.

Dále se soud zabýval shora uvedenými parametry. Soud dospěl k závěru, že je na místě snížit tuto částku o 20 % a to z důvodu podílu účastníků na celkové délce řízení a to jak žalobce, tak i žalovaného. Co se týká důvodu na straně žalobce, soud dospěl k závěru, že žalobce částečně přispěl k celkové délce řízení a to jednak tím, že žalobu kterou podal, nepodal zcela řádně, žaloba neobsahovala dostatečně konkrétní tvrzení, ani navržené důkazy, teprve v průběhu řízení byl žalobce opakovaně vyzván k doplnění tvrzení, stejně tak potom žalobce opakovaně žádal o odročení jednání, kdy těmto žádostem bylo vyhověno, dále je nutné přihlédnout i ke skutečnosti, že účastníci se shodli na přerušení řízení dle ustanovení § 110a o.s.ř., nicméně byl to opět žalobce, kdo nijak nezačal ve věci vyjednávat, spoléhal se pouze na přerušení řízení, ani k výzvě soudu v lhůtě určené nereagoval na dotazy v jakém stavu je možné mimosoudní řešení sporu, naopak právní zástupce žalobce požádal o prodloužení této lhůty k doplnění tvrzení. Stejně tak potom i na straně žalovaného docházelo k žádostem o odročení jednání, odvolání bylo podáno jako blanketní, následně došlo k doplnění odvolání ve lhůtě opět několika měsíců. Soud tak dospěl k závěru, že se účastníci opravdu podíleli na celkové délce tohoto řízení poměrně významnou měrou. Dále soud přistoupil k ponížení celkové částky o 10 % a to z důvodu procesní, právní a skutkové složitosti sporu, řízení se týkalo sice jedné částky, která se však sestávala z několika různých nároků, kdy každý samostatný nárok bylo nutné prokazovat, ke každému bylo nutné uvést konkrétní a jasná tvrzení a zároveň každý jednotlivý nárok musel být ze strany soudu právně posouzen tak, aby se účastníkům řízení mohlo dostat ze strany soudu správného poučení a výzev dle ustanovení § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. Právě na tuto skutečnost týkající se značné obtížnosti sporu ukázal i odvolací soud v rámci zrušovacího usnesení k prvnímu rozsudku soudu I.stupně. Soud tak dospěl k závěru, že je na místě ponížít z důvodu procesní a právní složitosti. Co se týká procesní složitosti, soud poukazuje na shora uvedené dokazování spisem, ve věci bylo nařízeno značné množství jednání, bylo vyslyšáno značné množství svědků, účastníci byli opakovaně vyzýváni k doplnění tvrzení, navržení důkazů, ve věci bylo rozhodováno i o procesním nástupnictví a podobně, což objektivně vždy vede k prodloužení celkové délky řízení. Dále soud uvádí, že co se týká významu řízení pro poškozeného, žalobce žádný zvýšený význam ani netvrdil, soud ani objektivně nedospěl k závěru, že by zde existovaly nějaké okolnosti, ke kterým by soud měl v této kategorii parametrů přihlížet. Stejně tak se soud nedomnívá, že by mělo dojít k jakémukoliv procesnímu ponižování z důvodu počtu soudních soustav, před kterými bylo řízení vedeno. Soud tak dospěl k závěru, že takto vypočtenou částku je na místě snížit o 30 % a dospěl tak k částce 65.625,-Kč, kterou soud shledává jako částku přiměřenou k náhradě vzniklé nemajetkové újmy.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř. Přiznaná částka odškodnění závisela plně na posouzení soudu. Protože žalobce byl co do základu úspěšný, soud mu přiznal náhradu nákladů řízení a to dle ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky 177/96 Sbírky ve výši 3.100,-Kč za jeden úkon právní služby,

celkem za 2 úkony právní služby a to příprava, převzetí a podání žaloby a dále dva režijní paušály a DPH.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení opisu jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nebude-li dobrovolně splněna povinnost uložena tímto rozhodnutím, může se oprávněný obrátit na obecný soud povinného s návrhem na soudní výkon rozhodnutí

V Praze dne 8. února 2016

JUDr. Ondřej Růžička, v.r.
soudce

Za správnost vyhotovení: Vítková